

Slováci v prieskume – spokojní euroobčania alebo zatrpknutí konšpirátori?

Branislav Michalka

7. júla 2020 **Politika**

Dlhé roky sa verejnosti na Slovensku predkladali prieskumy a štatistiky, ktoré potvrdzovali médiami a politikmi šírený mýtus, že Slováci sú v EÚ mimoriadne spokojní a súčasný režim im z veľkej väčšiny vyhovuje.

Studená sprcha reality

Organizácia Globsec však priniesla koncom júna výsledky prieskumu, ktorý sa robil v 10 krajinách EÚ a ten o náladách na Slovensku priniesol informácie, ktoré sú liberálnemu optimizmu na hony vzdialené. Už prvá informácia, ktorú médiá priniesli je pre liberálne demokracie krajne nelichotivá – na Slovensku podporuje liberálnu demokraciu len 49% respondentov, čiže ani nie polovica. Ak si uvedomíme, že to je výsledok po 30 rokoch sústavného propagandistického masírovania mozgov, tak skutočne môžeme hovoriť o debakli. Predstava miliónov, ktoré z EÚ tečú do propagandy a tento slabý výsledok, to je kruté zrkadlo pre euro-liberálnu mašineriu. Výsledok kontrastoval s postojmi občanov v Rakúsku, Estónsku či Česku. Až 65% obyvateľov Slovenska nedôveruje vláde a 75% stranám. Úplným šokom bolo pre vyznávačov liberálnej demokracie zistenie, že až 66% Slovákov by sa vzdalo niektorých slobôd a práv v prospech lepšej finančnej situácie, ergo, kurz demokracie si nestojí na Slovensku príliš vysoko.

Ale ani iné krajiny v strednej a východnej Európe na tom nie sú v podpore najlepšieho systému na svete a v dejinách príliš lepšie. Len v piatich by si zvolili občania demokraciu namiesto autoritatívneho režimu. Výchova obyvateľstva evidentne zlyhala.

Za všetko môžu konšpirátori?

Avšak pozor! Je to skutočne len chyba euro-súdruhov, pýtajú sa ich euro-súdruhovia? Nie je za tým aj zlomyseľná kampaň všadeprítomných hoaxov a konšpiračných teórií? Zaiste, dobrá demokracia je podľa nich nimi priam obklúčená a všetky sú plné výmyslov, ktoré ale vedľa tí zlí konšpirátori tak čudne podať, že až podozrivo sedia so skutočnosťou. No a preto prichádza zistenie najhoršie – Slováci veria konšpiračným teóriám najviac; až 60% obyvateľov im verí. Na druhom mieste sú Bulhari.

A pri tom dejiny 20. storočia sú také krištáľovo čisté a bez akejkoľvek konšpirácie, že? Kde len na tú nedôveru tí ľudia chodia? Ale vážne: je skutočne pozoruhodné ako sa nám na jednej strane neustále predkladajú popisy rôznych konšpirácií v dejinách, aby bol v zapätí každý, kto niečo podobného očakáva aj v súčasnosti, označený za paranoidného blázna.

Každopádne, nech už si myslíme, že konšpirácie sa odohrávajú len vo filmoch a v minulosti alebo si myslíme, že na nich niečo musí byť, tak faktom zostáva, že údajná láska Slovákov k liberálnej demokracii má veľmi vratké korene.

To je však len konštatovanie faktu. Otázkou zostáva, ako sa k tomuto faktu postavíť. Je to zlé? Pre liberálov určite áno, veď to znamená dve veci: 30 rokov propagandy je „v háji“ aj s peniazmi na ňu vynaloženými a Slováci nebudú za demokraciu krvácať, skôr naopak, jej krach môže vyvolať u nich nálady diametrálne odlišné od smútku.

Averzia voči liberalizmu a slovenské dejiny

Keď liberáli pátrajú po príčinách tohto trendu, tak sa neustále potácajú v protikladných tvrdeniach, ktoré si vzájomne odporujú. Na jednej strane vždy pohrdali Slovákmí ako tupou masou, ktorá sympatizuje s autoritatívnymi režimami a na druhej strane obviňuje zo šírenia antipatií voči demokracii konšpiračné weby a hoaxy. Pokiaľ však Slováci vykazovali antidemokratické trendy dlhodobo, počas celého 20. storočia, tak vinu na tom určite nemôžu mať konšpiračné médiá, ktoré sú aktuálne približne 20 rokov.

Antidemokratické postoje skôr budú trvalou súčasťou politických a sociálnych názorov Slovákov a alternatívne médiá len zaplnili medzeru v ponuke na mediálnom trhu. Inými slovami: s alternatívnymi informáciami sa antidemokratické trendy, držané pod pokrievkou propagandou a nedostatkom informácií, dostali na povrch a ku slovu.

Zostáva nám už len zistiť, či sa u Slovákov jedná o vrodené patologické prejavy a iracionálne záchvaty, alebo je ich antidemokratizmus a príklon k autoritatívnemu štýlu politiky výsledkom kombinácie pamäti, skúseností a rozumu.

Minimálne od 19. storočia môžeme sledovať, že liberálne trendy prinášali Slovákom zhoršenie ich národného, ekonomického a náboženského stavu. V Uhorsku to boli práve liberáli ako Košút, Deák, Tisza či Bánffy, ktorí prinášali spolu s liberalizmom aj národný úpadok. Po roku 1918 to boli Masaryk s Benešom a rozklad ekonomiky po roku 1989 nie je nutné ani popisovať. Ak zhrnieme posledných 150 rokov v národnom živote Slovákov, tak režimy s autoritatívnym charakterom trvali cca 45 rokov ale liberálne režimy 105 rokov, čo je viac ako dvojnásobok. Predstava, že Slováci nevedia čo to liberalizmus je a preto konajú čisto iracionálne, či dokonca na základe hoaxov, sa tak stáva nereálnou.

Antiliberalizmus - slovenská konštanta

Dá sa naopak hovoriť o stálosti Slovákov v názore na liberalizmus. Ten vždy vnímali ako deštruktívny voči ich národným a kultúrnym prioritám. Nie je a ani nemôže na tom byť nič zlého, obzvlášť pre tých, ktorí predsa vždy podporovali pluralitu. Každý národ má inú dejinnú skúsenosť a históriu a nie každý národ musí vyhodnotiť liberálnu demokraciu ako najvhodnejší systém pre svoju existenciu. Alebo snád' chcú európske štruktúry potláčať politickú pluralitu? To by zaváňalo zavádzaním totality, v ktorej majú byť všetky národy unifikované a znivelizované na rovnakú úroveň, bez ohľadu na vlastné dejiny.

Už len pri pohľade na stredoveké dejiny môžeme vidieť veľkú pestrosť politických systémov. Stredovek poznal Benátsku, Janovskú, Švajčiarsku či Florentskú republiku, cisárstvo i drobné kniežatstvá, Novgorodskú republiku či parlamentnú formu vlády na Islande a táto pestrosť vládnych systémov nijako neprekážala európskej jednote, ktorú zabezpečovalo kresťanstvo.

Keďže však dnes jednotiacia idea absentuje, tak to vyzerá tak, ako by sa EÚ snažila nahradiť pravé náboženstvo pseudoreligióznou ideológiou liberálnej demokracie. Preto posledné prieskumy na Slovensku vzbudili negatívny ohlas u nás aj v zahraničí. Liberálna demokracia je totiž v EÚ niečo ako nespochybniteľná

náboženská dogma.

Aký je teda reálny výsledok prieskumu? Slováci nie sú už tými naivnými euroobčanmi, za akých ich považovali liberálne médiá v minulosti, ale nie sú ani ovládaní konšpiračnými centrádami. Držia sa len svojej skúsenosti a zdravého rozumu.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/slovaci-v-prieskume-spokojni-euroobcania-alebo-zatrpknuti-konspiratori/>